

حافظ در کنج کتابخانه‌ها از یاد رفت

اگرچه حافظ، حافظه ملت ایران است اما این روزها حافظ فقط در قفسه کتابخانه‌ها وجود دارد و کمتر کسی مانند گذشته اشعار این شاعر نامی را از حفظ است.

اگرچه حافظ، حافظه ملت ایران است اما این روزها حافظ فقط در قفسه کتابخانه‌ها وجود دارد و کمتر کسی مانند گذشته اشعار این شاعر نامی را از حفظ است.

به گزارش مهر، از قدیم در میان کتاب‌های مدارس و دانشگاه‌ها اشعاری از حافظ، سعدی و سایر شاعران بزرگ ایران زمین وجود داشت که به مدد آنها افراد از نزدیک با این بزرگان ادبیات فارسی آشنا می‌شدند و براساس ذوق و سلیقه خود این اشعار را حفظ می‌کردند.

در شرایط کنونی اگر با جوانان قدیم ایران زمین هم سخن شویم به طور حتم آنان در میان گفته‌های خود اشعاری از شاعران ایرانی را می‌خوانند که این موضوع نشان از جاری بودن شعر و ادبیات در میان نسلهای گذشته دارد.

اما امروزه در شهر شیراز مهد فرهنگ و تمدن اسلامی اگر با جوانان در مورد شعر و ادبیات بویژه حافظ صحبت کنیم تعداد افرادی که به طور مناسب این شاعر را بشناسند و شعری از این بزرگ مرد ادبیات فارسی را حفظ باشند بسیار اندک است.

اینگونه برخورد با شاعران نامی همچون حافظ و سعدی در شهر علم و ادب نه تنها زیبنده نیست بلکه انسان را به فکر فرو می‌برد که از گذشته تاکنون چه اتفاقی افتاده که امروزه فقط تعداد معدودی از افراد آنگونه که باید حافظ را می‌شناسند.

حافظ شاعری پیچیده است

صدرا ذوالریاستین شاعر شیرازی در گفتگو با خبرنگار مهر علت کم‌رنگ شدن حضور حافظ در میان مردم را پیچیده بودن شعرهای این شاعر بزرگ دانست و اظهار داشت: حافظ شاعری سخت و پیچیده است که در اشعار خود از آرایه‌های ادبی مانند ایهام، استعاره و غده بسا، استفاده کرده به گونه‌ای که بسا، از خوانندگان، اشعار حافظ به دست، نم، ته‌اند مضمون اسات را درک کنند.

وی ادامه داد: بسیاری افراد که امروزه ادعای حافظ‌شناسی دارند به واقع حافظ‌پژوه هستند زیرا در اشعار این شاعر بزرگ گره‌های وجود دارد که به سختی قابل درک است.

شاعر شیرازی درک اشعار حافظ را نیازمند داشتن سواد فراوان و نیز گیرندگی مناسب دانست و افزود: در کتاب‌های مدارس و دانشگاه اگر اشعاری از حافظ، سعدی وجود داشته باشد باید معلمان و استادانی زبده که به خوبی با این شاعران آشنا باشند معنی و مفهوم ابیات را برای دانش‌آموزان توضیح دهند تا زمینه علاقمندی به اشعار شاعران بزرگ در نسل کنونی به وجود آید.

ذوالریاستین تاکید کرد: برای پیدا کردن درک مناسب از اشعار حافظ باید یک شعر را چندین مرتبه خواند تا بدین وسیله درک لازم برای بیان معنی و مفهوم در فرد ایجاد شود.

برگزاری برنامه‌های پژوهشی زمینه‌ساز علاقه‌مندی بیشتر افراد به حافظ

رئیس بنیاد فارس‌شناسی علت آشنایی بیشتر نسل گذشته با حافظ را استفاده از دیوان این شاعر بزرگ به عنوان منبع آموزشی دانست و گفت: در گذشته افراد جامعه به طور معمول از دیوان حافظ و سعدی به عنوان کتاب‌های آموزشی استفاده می‌کردند و اگر زمانی لازم بود در مورد حکمت عملی و اخلاق آموزش‌های داده‌شده منبع اصلی دیوان این دو شاعر بزرگ بود.

منصور طبعی اضافه کرد: دیوان حافظ و سعدی در گذشته در تمامی سطوح آموزشی مانند مکتب‌خانه، حوزه علمیه و غیره براساس سطح دانش افراد تدریس می‌شد و به همین دلیل نسل گذشته به طور حتم حافظ و سعدی را می‌شناختند و اشعاری از آنها را حفظ بودند.

وی عنوان کرد: اگرچه امروزه تغییراتی در نظام آموزشی کشور بوجود آمده و حافظ دیگر محور آموزش نیست اما اطلاعات عمومی افراد نسبت به گذشته بیشتر است به گونه‌ای که به علت برگزاری برنامه‌های پژوهشی میزان علاقه‌مندی مردم به حافظ و سعدی افزایش

رئیس بنیاد فارس شناسی تصریح کرد: برگزاری برنامه های پژوهشی در مورد حافظ باعث شده که میزان مقالات در زمینه حافظ، آگاهی مردم در مورد این شاعر بزرگ و حتی حضور مردم در آرمگاه حافظ افزایش یابد.

طبیعی در ادامه میزان آشنایی افراد با حافظ را دارای سه سطح دانست و ابراز داشت: در میان افراد سطح اول که شامل بیشتر ایرانیان می شود کمتر فردی وجود دارد که حافظ را نشناسد، در سطح دوم افراد علاوه بر شناخت حافظ اشعاری را نیز از این شاعر بزرگ حفظ هستند که این موضوع به دلیل وجود اشعار حافظ در کتاب های درسی مدارس اتفاق می افتد.

وی سطح سوم را با نام لایه عمیقی پژوهشی مطرح کرد و افزود: نخبگان علمی با درجه های مختلف و معرفت های گوناگون از حافظ این سطح را تشکیل می دهند.

رئیس بنیاد فارس شناسی همچنین یادآور شد: برگزاری برنامه های یاد روز حافظ و استقبالی که علاقمندان از فعالیتهای این روز انجام می دهند، نشان دهنده توجه و اهمیت مسئولان و مردم کشور به حافظ است.

تغییر سبک زندگی افراد زمینه ساز کمرنگ شدن حضور حافظ

رئیس حوزه هنری فارس علت کمرنگ شدن حضور حافظ در زندگی افراد را تغییر سبک زندگی انسانها دانست و گفت: انسان مدرن اقتضاهایی در زندگی خود دارد که بازنگری قدیم افراد متفاوت است از این رو آنگونه که باید شناخت و درک لازم از حافظ در میان نسل ها، کهنه، هجد، نداد.

علی رضا پرورش ادامه داد: لازمه درک شعر حافظ، زندگی کردن با حافظ و داشتن احساسی مشابه این شاعر است که چنین شرایط مقتضی زندگی سنتی است.

وی تصریح کرد: عالم هستی برای حافظ یک راز است به گونه ای که نگاه به زندگی، هدف از زندگی و کشف راز زندگی برای حافظ معما بوده که این موضوع ها باعث تفاوت دنیا مدرن و پیش از مدرن است.

رئیس حوزه هنری فارس اضافه کرد: هرچه در دنیای مدرن جلو تر می رویم، با تصاویری روبرو می شویم که هیچ نشانی از لطافت و معنویت بیان شده در دیوان حافظ ندارد.

پرورش بیان کرد: باید با عوارض زندگی مدرن به گونه ای برخورد شود که اخلاق و معنویت در کنار جنبه های خشک زندگی قرار گیرد که آموزش و پرورش در این میان می تواند نقش اساسی داشته باشد.

وی تاکید کرد: مسئولان نظام آموزشی کشور باید تلاش کنند تا نظامی مبتنی بر دانایی ایجاد کنند که در آن دانش آموزان باعلاقه و میل به دنبال پرسش ها و سوالات خود باشند که این موضوع نیاز به نیروی انسانی قوی و منابع درسی مناسب دارد.

رئیس حوزه هنری فارس یکی دیگر از دلایل کمرنگ شدن حافظ در میان مردم را عدم برخورد فرهنگی مناسب با دنیای مدرن و اقتضاعات آن دانست و اظهار داشت: این موضوع عارضه ای است که تمام کشورهای در حال توسعه با آن روبرو هستند که برای برطرف کردن آن لازم است برای مسئله فرهنگ عقلانیت نیز قائل شویم.

به طور حتم در مورد علت کمرنگ شدن حضور حافظ در بین مردم هر فردی نظر خاصی دارد اما آنچه در این میان مهم است ایجاد شرایطی برای افزایش شناخت مردم کشور بویژه شهروندان شیرازی از این شاعر بلند آوازه است تا بدین وسیله ادای دین نسبت به حافظ به شکل مناسب انجام شود.